

УДК: 37.013

СУТНІСТЬ ТА МЕТА ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ У СУЧАСНИХ ШКОЛАХ КИТАЮ

Чепурна І.М. (ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, викладач кафедри східних мов)

У сучасній системі освіти Китаю словосполучення «громадянська освіта» є порівняно новим поняттям. Однак в останні роки концепція часто використовується саме на материковому Китаї. На 17-му з'їзді КПК, голова КНР Ху Цзіньтао сказав: «Ми повинні активізувати громадянське виховання і створити соціалістичну концепцію демократії, верховенство закону, свободи, рівності, рівноправності та справедливості» [1]. Приведена цитата показує, що зараз громадянська освіта в КНР привертає особливу увагу лідерів держави. Енциклопедичний словник Цзихай подає таке визначення поняттю «громадянин»: людина певної національності, яка користується правами і приймає на себе обов'язки відповідно до положень Конституції та законів країни [2]. У тій же версії словника, «громадянська освіта» визначається як «політичне та ідеологічне виховання, що здійснюється у капіталістичних країнах з метою підготовки громадян задовольняти політичні потреби буржуазії» [2]. Як ми розуміємо, ще на початковому періоді реформування і становлення політики гласності в КНР, поняття класу глибоко закарбувалося у свідомості людей. Незважаючи на існування у суспільстві старої ідеї «класової боротьби», слід сказати, що громадянську освіту почали розуміти як освіту, мета якої в навчанні громадян пристосовуватися до потреб політичного та правового характеру. На Заході, в силу історичних та культурних причин, поняття «громадянин» і «громадянська освіта» мають більш широке розповсюдження. «Громадянську освіту можна визначити як

отримання громадянином знань, навичок, і постанов, які необхідні для існування в демократичному суспільстві» [3].

З різних визначень «громадянської освіти», ми можемо зрозуміти її сутність на характеристиці кількох пунктів. Насамперед, громадянська освіта, як і інші види освіти, є процесом соціалізації індивідів. По-друге, метою громадянської освіти є підготовка громадян згідно з потребами суспільства. Потретє, зміст громадянської освіти, визначений її метою, відрізняється від змісту всіх інших видів освіти. Зміст громадянської освіти включає в себе цивільні знання, навички і постанови, а якщо точніше, аспекти членства, ідентичність, громадянські цінності та звичаї. З точки зору історичного аспекту так звана громадянська освіта в Китаї ототожнюється з такими поняттями як революційна боротьба, політична ідеологія, національне законодавство, культура і моральність. Отже, зміст громадянської освіти має змінюватися в залежності від культурних цінностей даного суспільства, але в цілому суть її направлена на призвичаєння громадян до політичного і громадського життя в країні. Протягом багатьох років в Китаї існувала концепція «ідейно-політичного виховання». Ідейно-політичне виховання за своїм змістом дещо схоже на громадянську освіту, але насправді, між цими двома поняттями є важлива відмінність. Лі Пінь і Чжун Мінхуа зазначають: «Громадянська освіта - це історичне перетворення нашого традиційного морального виховання». Вони вважають, що громадянська освіта має підпорядковуватися трьом основним умовам [4]: 1) становлення незалежної особи громадянина; 2) забезпечення єдності прав і обов'язків; 3) визнання законності влади. Таким чином, сутність громадянської освіти має бути побудована на єдності прав і обов'язків. Громадянська освіта являє собою безперервний процес соціального виховання. У процесі громадянської освіти в школах та університетах мета її може змінюватися залежно від якості знань і пізнавальної активності учнів на різних стадіях навчання. Моральне виховання в Китаї здійснюється поступово, і його основною метою є надання учням можливості зрозуміти сутність громадянського знання, виховувати певну ступінь громадянського потенціалу та надати можливість сформувати власну систему цінностей. Учні повинні дізнатися про основні права і обов'язки громадян щоб зрозуміти політику уряду і держави, щоб познайомитися з традиційними звичаями та культурою, щоб дізнатися про власні фізичні функції, щоб ознайомитися із середовищем проживання, щоб розуміти і

дотримуватися кодексів задля мирного та щасливого життя. Водночас, учні також повинні навчитися бути незалежними, мати добрі стосунки з іншими, піклуватися про них, раціонально поводитися у стресових ситуаціях, сміливо сприймати невдачі, брати на себе зобов'язання і виховувати позитивне ставлення до життя. Таким чином, учням необхідно: дізнатися про свої права та обов'язки, систему правління, історію та культуру народу, його життя і здоров'я, екологічне середовище і кодекси поведінки. Вони також повинні розвивати здатність спілкуватися і формувати позитивні погляди на життя та систему цінностей. Отже, підсумовуючи усе сказане вище, ми хотіли б зазначити, що головне завдання громадянської освіти у школах Китаю – створення умов для розуміння школярами соціальних норм, виховання правильної моделі поведінки в існуючому суспільстві, інтереси котрого становлять складну систему. Мета громадянської освіти в школах Китаю – розвивати в школярах патріотизм, здатність приймати політичні та громадські зміни у країні на основі власного вибору.

Література

1. Hu Jintao Full text of Hu Jintao's report at 17th Party Congress (6) [Electronic resource] / Jintao Hu. – Mode of access: <http://english.people.com.cn/90001/90776/90785/6290143.html>.
2. Cihai Shanghai Lexicographic Publishing House/ Cihai. – Shanghai, 1980. – 1205 p.
3. Citizenship Education, In Eugene F. Provenzo Jr. (Eds.). / Kathleen Knight-Abowitz // Encyclopedia of the social and cultural foundations of education. – CA: SAGE Publications, Inc., 2009. – pp.128-129.
4. Aims to Build A Country with Rich Human Resources/China's New National Education Plan // Ministry of Education of the People's Republic of China [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.moe.edu.cn/publicfiles/business/htmlfiles/moe/moe_2862/201010/109031.html

Чепурна І.М. Сутність та мета громадянського виховання у сучасних школах Китаю Впродовж історичного розвитку педагогічної думки громадянське виховання знаходилося у фокусі уваги учених і практиків. Введення підростаючого покоління в систему цінностей демократичного (громадянського) суспільства передбачає формування у нього основ громадянської культури. Громадянська освіта являє собою безперервний процес соціального виховання. У процесі громадянської освіти в школах та університетах мета її може змінюватися залежно від якості знань і пізнавальної активності учнів на різних стадіях навчання. Головне завдання громадянської освіти у школах Китаю – створення умов для розуміння школярами соціальних норм, виховання правильної моделі поведінки в існуючому суспільстві, інтереси котрого становлять складну систему. Мета громадянської освіти в школах Китаю – розвивати в школярах патріотизм, здатність приймати політичні та громадські зміни у країні на основі власного вибору.

Ключові слова: громадянське виховання, освіта, моральне виховання.

Чепурная И.Н. Сущность и цель гражданского воспитания в современных школах Китая В течение исторического развития педагогической мысли гражданское воспитание находится в фокусе внимания ученых и практиков. Введение подрастающего поколения в систему ценностей демократического (гражданского) общества предусматривает формирование у него основ гражданской культуры. Гражданское образование представляет собой непрерывный процесс социального воспитания. В процессе гражданского образования в школах и университетах цель ее может меняться в зависимости от знаний и познавательной активности учащихся на разных стадиях обучения. Главная задача гражданского образования в школах Китая - создание условий для понимания школьниками социальных норм, воспитание правильной модели поведения в существующем обществе, интересы которого составляют сложную систему. Цель гражданского образования в школах Китая - развивать в школьниках патриотизм,

способность принимать политические и общественные изменения в стране на основе собственного выбора.

Ключевые слова: гражданское воспитание, образование, нравственное воспитание.

Chepurna I.M. The Essence and Purpose of Civic Education in Modern Chinese Schools During the historical development of pedagogical thought civic education is in the focus of attention of scientists and practitioners. Introduction of the younger generation in the democratic values of (civil) society provides for the formation of a civic culture foundations. Civic education is a continuous process of social education. In the process of civic education in schools and universities, the purpose of it may vary depending on the knowledge and cognitive activity of pupils at various stages of training. The main task of civic education in Chinese schools - to create conditions for understanding schoolboys of social norms and raise the right behaviors in the existing society, whose interests constitute a complex system. The purpose of civic education in Chinese schools - Pupils develop patriotism and ability to take the political and social changes in the country on the basis of their own choice.

Keywords: civic education, education, moral education.